SN 5.10.2016

Eduskunta, ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Eduskunnan Ympäristövaliokunnan kuuleminen HE 147/2016 vp

Hallituksen esitys laiksi päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensoimisesta

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta päästä kuultavaksi ja asiantuntijalausunnon antajaksi päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointia koskevassa hallituksen esityksessä.

Suomessa toimiva kemianteollisuus kilpailee avoimessa kansainvälisessä kilpailussa sekä koti- että vientimarkkinoilla. Suomessa toimivien yritysten ja toimipaikkojen kilpailukykyä mitataan jokaisen tilauksen yhteydessä. Kilpailukyky syntyy korkealaatuisten tuotteiden ja palveluiden, toimitusvarmuuden, energia- ja materiaalitehokkuuden, logistiikan toimivuuden sekä tuotannon turvallisuuden yhdistelmänä.

Kansalliset energia- ja ilmastopoliittiset päätökset eivät energiaveroleikkuria lukuun ottamatta ole tukeneet teollisuuden energia- ja materiaalitehokkuusohjelmien positiivista vaikutusta kilpailukykyymme. Energiaverotuksemme on EU:n sisäisiin kilpailijamaihimme verrattuna tiukkaa. Kustannusrasitetta lisää päästökaupan kautta epäsuorasti syntyvä lisäkustannus sähkön hintaan.

Kemianteollisuudelle sähkö on tärkeä raaka-aine. Prosesseissamme käytämme vuosittain 8% Suomen sähkön kokonaiskulutuksesta. Julkisuudessa on esitelty väitteitä, joiden mukaan sähkön hinta Suomessa on yksi EU:n halvimpia. Valitettavasti teollisuuden todellisuus ei vastaa julkisessa keskustelussa esitettyjä väitteitä. Teollisuussähkön hintaeroista saa käsityksen esimerkiksi seuraamalla sähkön hintaeroja Nordpool-järjestelmässä.

Suomessa toimiva teollisuus maksaa sähköstään huomattavasti enemmän kuin ruotsalainen teollisuus. Vastaava tilanne on myös Saksassa, jossa kansalliset vero- ja kompensaatiomekanismit laskevat teollisuuden sähköstä maksaman hinnan alle Suomen hintatason. Edes nyt esitetty kompensaatio ei tätä takamatkaa tasaa, mutta tasoittaa kilpailutilanne jonkin verran.

Julkisessa keskustelussa teollisuuden kilpailukyky, päästökauppakompensaatio, ilmastotavoitteet sekä energian kulutus ja verotus kietoutuvat sekavaksi sopaksi, jossa syy- ja seuraussuhteet katoavat valitettavan nopeasti.

- **Kompensaatio ei heikennä energiatehokkuuspyrkimyksiä**
  Energiaintensiivinen teollisuus on nykyisellä energiatehokkuussopimuskaudella tehostanut energiankäyttöään yli 8 TWh:n verran, mikä vastaa noin 50% Helsingin kaupungin vuosittain

käyttämän sähkön määrästä. Energiakustannukset ovat teollisuudelle suuri kustannus energian hinnasta riippumatta, joten energian käyttö pyritään aina minimoimaan.

- **Kompensaatio ei ole ristiriidassa ilmapoliittisten tavoitteiden kanssa**
  Kompensaatio ei lisää kasvihuonepäästöjä. EU:n päästökaupan tarkoitus on vähentää päästöjä ja teollisuudelle käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä on ennalta lukittu ilmastotavoitteen mukaisesti. Teollisuus ei voi lisätä päästöjään päästökauppakompensaation avulla tai energiaveron muuttumisen seurauksena.
- **Kompensaation rahoittaminen ei vaadi rahaa valtion budjetista**
  Kompensaatiojärjestelmä rahoitetaan teollisuudelta kerättävillä päästökaupan huutokauppatuloilla, joista osa palautetaan teollisuudelle. Teollisuus on päästökauppakompensaatiosta huolimatta suuri energiaverojen nettomaksaja.
- **Teollisuus ja palvelut eivät ole toisilleen vastakkaisia kilpailevia toimialoja**
  Teollisuus ja palvelut ovat toisiaan täydentäviä ja keskinäisessä riippuvuussuhteessa olevia toimijoita. Teollisuus on suuri palveluiden ostaja ja se tuottaa myös itse merkittävän määrän palveluita.
- **Teollisuus ei ole taantuva vaan kehittyvä toimiala**
  Teollisuus uudistuu olemassa olevan tehtaiden, tuotannon ja infrastruktuurin yhteydessä. Jokainen menestynyt EU-maa on pitänyt huolta kansallisesti omasta teollisuustuotannostaan. Esimerkiksi bio- ja kiertotalouteen syntyvät uudet yritykset syntyvät teollisten ekosysteemien yhteyteen. EU on asettanut tavoitteekseen nostaa teollisuuden osuuden BKT:stään 20 prosenttiin. Sama tavoite Suomessa tarkoittaisi lähes 5 prosenttiyksikön nousua nykytasosta.

Menestyvä vientiteollisuus on Suomen ja suomalaisen hyvinvoinnin etu. Päästökaupan epäsuora kompensaatio koskettaa Suomessa olevia tuotantolaitoksia riippumatta siitä, ovatko ne itsenäisiä yrityksiä vai monikansallisten yritysten tytäryhtiöitä. Toimipaikat kilpailevat kansainvälisistä tilauksista muiden yritysten tehtaiden kanssa, mutta myös saman yrityksen muissa maissa toimivien tuotantolaitosten kanssa.

Konsernit optimoivat jatkuvasti tuotantokapasiteettiaan eri tuotantolaitosten kesken. Tuotteet valmistetaan niillä tehtailla, joiden kilpailukyky on paras. Kilpailukykyyn vaikuttavat kaikki kustannuserät. Menestyvät tehtaat tuottavat kassavirtaa ja niillä on parhaat edellytykset investoida tuotantoonsa. Suhtautuminen teollisuuteen vaikuttaa investointihalukkuuteen taloudellisten laskelmien lisäksi. Investoinnit turvaavat työpaikkojen säilymistä ja syntymistä Suomeen. Näitä tehtaita Suomi tarvitsee.

Kemianteollisuus ry kannattaa hallituksen esitystä päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensoinnista ja toteaa, että teollisuuden kilpailukyvyn kannalta olisi ollut tärkeää toteuttaa kompensaatio EU:n sallimalla maksimitasolla.